

serveras enligt samma principer som gäller hennes fysiologi, ställs ibland dessa väsensskilda kliniska metoder med helt olika anspråk – psykoterapi och farmakoterapi – mot varandra, eller mixas blint.

Psykologer överger samtalet

Samtalet som metod har länge varit lika självklart förknippat med psykologisk behandling som läkarens hand med kroppssjukvård. Inget av detta är längre självklart. Läkarens hand, öga, öra och omdöme ersätts alltmer av teknisk apparatur, och stora delar av psykologkåren har övergivit samtalet till förmån för metoder som är mer i linje med naturvetenskapens strävan efter objektiva mätkriterier. Utredning i betydelsen att lyssna på vad patienten har att säga är en metod som verkar få en allt lägre status.

Varför?

Är det för att man misstar sig och tror att lyssnandets konst är något som man tillägnar sig nästan lika självklart som förmågan att höra?

Utforskandet leder till att symtom överges

Utforskande samtal och sökande är inte något som man förknippar med snabba resultat. I psykoanalysens samtalsmetod fanns det från första början ett starkt samband mellan att forska och att bota. Kunskap ledde till terapeutisk framgång, man kunde inte behandla utan att få veta något nytt, och när man blev klar över något hade det alltid en välgörande verkan.

De psykologer inom sjukvården som inte gjort sig till tjänare för naturvetenskapen tillämpar idag i stort sett samma idé om att utforskandet i sig leder till att symtom överges. Även delar av den så kallade korttidsterapins ibland mycket goda resultat kan stödja sig på det fenomenet, liksom det faktum att själva utredningen i sig ofta har en terapeutisk effekt.

Krav på kostnadseffektiva åtgärder påkallar krav på utvärderingsmetoder. Hur utvärderas kliniska samtalsmetoder utan att förenklas intill förvanskning?

Och när det ska avgöras till vilka metoder forskningspengar ska gå – vem eller vilka kan försvara samtalet som behandlingsmetod? •

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Tillräcklig medicinsk säkerhet på Arlanda

Dagens medicinska beredskap på Arlanda är tillräcklig genom samarbetet och rutinerna mellan flygplatsen och ambulanssjukvården. Det finns väktare som kan svara för livsuppehållande insatser till dess att medicinsk hjälp anländer. Att ständigt ha ett akutteam med läkare eller sjuksköterska på plats på Arlanda flygplats skulle inte vara ekonomiskt försvarbart, förklarar Lars-Bertil Arvidsson i denna replik.

LARS-BERTIL ARVIDSSON
beställardirektör, Stockholms läns landsting

II Den medicinska beredskapen vid Arlanda flygplats är tillräcklig även utan det akutteam som professorerna Mårten Rosenqvist och Rolf Nordlander föreslår i en debattartikel i Läkartidningen 36/2003 (sidorna 2785-6).

Väktare kan i regel defibrillera

Det finns ett bra samarbete och utvecklade rutiner mellan flygplatsen och de ansvariga för ambulanssjukvården. Det finns väktare som kan ge hjärt-lungräddning och också i regel defibrillera och därmed göra livsuppehållande insatser till dess att ambulans eller akutbil kommit på plats.

Hjärt-lungräddning med defibrillering görs enligt artikeln i cirka fyra fall

per år. Det är inte ekonomiskt försvarbart att för ett så begränsat antal fall ständigt ha ett akutteam med läkare eller sjuksköterska på plats. Kostnaden för ett sådant team skulle uppgå till över fem miljoner kronor per år om man ska täcka årets alla dagar. Det finns många andra platser, såsom stora köpcentra och idrottsanläggningar, som med lika stor rätt skulle kunna bli aktuella för akutteam.

Tidigare läkarjourmottagning fick stänga

Det kan nämnas att det tidigare fanns en läkarjourmottagning på Arlanda för primärvårdsfall från Sigtuna kommun och från flygplatsen. Det visade sig svårt att få befolkningen att hitta dit och underlaget blev för litet varför verksamheten upphörde. Nu finns en närakut på Löwenströmska sjukhuset som kan ta emot de patienter som inte behöver akut-sjukhusets resurser. •

Det finns många andra platser, såsom stora köpcentra och idrottsanläggningar, som med lika stor rätt skulle kunna bli aktuella för akutteam.

FOTO: PRESSENS BILD

Sjukvårdsberedskapen på Arlanda är tillräcklig, anser landstinget. (Personerna på bilden har inget direkt samband med artikeln.)